

Ole Lønstad

Ole Lønstad var født i 1885 på husmannsplassen Ødegårdseie som sønn av Mina Gudbrandsdatter, f. 1859, og Kristian Olsen, f. 1862. Da Ole ble konfirmert i 1899 var familien fortsatt bosatt på Ødegaardseie. I 1910 fikk Kristian kjøpt Lønstad som hadde vært et husmannsbruk under Føllingstad. Lønstad ble da tatt i bruk som familienavn. Ole giftet seg i 1910 med Hanna Kristenstuen, f. 1879, fra Biri. I 1919 kjøpte de tomt ved riksveg 33 av Julius Fremstad. Hjemmet som de bygde kalte de Nerhaug.

Fra Terje Paulsbergs bok om Mustad

Ute i Europa kjøpte Mustad opp den ene fabrikken etter den andre, og hjemme på Brusveen måtte det stadig utvidelser til. Her er grunnarbeidene i gang for oppføring av en ny fabrikkbygning. I første rekke fra venstre: Oluf Grønland, Magnus Vifladt, Maurits Vilberg, Ole Lønstad (Høgden), J. O. Svendsen og Kristian Næsset. Bak: Andreas Berg, Anders Evensen, Klaring Aas, Thorolf Hagestuen og Thorleif Hagestuen. Bildet er tatt cirka 1920.

Ole Lønstad var ansatt hos O. Mustad & Søn. I 1923 var han en av dem som bygde den store nye krokfabrikken i Brusveen.

I boka «Gjøvik i krig» forteller Edvard Bjørge om Ole Lønstad: «Framme ved hovedkvarteret for den framskutte styrken ved Prestmarka var Ole Lønstad. Han hadde selv valgt å bli hjemme for å stille for de norske guttene som lå framme. Ole hadde selv fått kokkeutdannelse da han var inne til førstegangstjeneste og likte slikt arbeid godt, samtidig som han gjorde nytte for seg. Soldatene, som opplevde Ole, satte stor pris på hans nærvær, og ikke minst hans kokkekunster. Hans rolige vesen smittet bokstavelig talt over på soldatene, noe som utvilsomt var en stor fordel. En så jo nok av oppskremte folk rundt seg i disse tider.

Ved Prestgrinda sperrestilling var sersjant Mons Wilhelm Solheim kommandant. I sin dagbok forteller han om omstendighetene ved Ole Lønstads død: «Samtidig åpnes det ild mot huset. Kråbøl kaster seg ut av vinduet idet huset blir skutt i brann. Han blir liggende i snøen ute på et åpent jorde til høyre for veien og ser alt som skjer. Tyske soldater stormer inn i huset. I det samme går uthuset med ammunisjon, bensin og dynamitt i luften med en voldsom eksplosjon. I et lite hus ved veikanten står en mann i sivil og følger med på det hele. Det er Ole Lønstad. Han har stillet sitt hus og hjem til disposisjon for oss og valgt å bli der sammen med oss. Nede på veien ruller stridsvogner forbi, og vi hørte enda et smell idet den ene brua mellom vår forlegning og hovedkvarteret gikk i luften. ....

Ole Lønstad står i døra til huset sitt og ser det som skjer. Stridsvognene som rykker fram på veien, soldatene.... Noe tyskere får øye på ham, tar av veien og løper i retning huset. De var på jakt etter norske etterløpere. Ole begynner å løpe. De skyter ham rett ned.»

LØNSTAD, OLE, fabrikkarbeider, Vardal. Født 1. januar 1885 i Vardal, s. av Kristian Lønstad og hustru Mina. Gift med Hanna Kristiansen, f. 1879 i Biri. 6 barn. Ble skutt 22. april 1940 i hjemmet mens han forpleide norske soldater. Gravlagt i Vardal.

Fra «Våre falne»

Ole Lønstad bodde på Nerhaug. Nærmeste nabo på østsiden var Lundgård som var eid av Julius Fremstad. Under krigshandlingene ble uthus og våningshus på Lundgård brent ned. På Nerhaug ble husene stående. De norske styrkene ved sperreavdelingen må ha benyttet Lundgård som hovedkvarter. Når det fortelles om at uthuset med ammunisjon, bensin og dynamitt blir sprengt i luften tyder dette på at dette må ha vært det norske depotet. Våningshuset ble så påtent og brant ned.

Minnesmerke over Mustad-ansatte Willy Lund og Ole Lønstad som begge omkom under krigen

Ole Lønstad har nok stått i døra til sitt eget hus før han løp og ble skutt. Den siste norske som så Ole i live skal ha vært Martin Viflat. Under tilbaketrekkingen måtte Martin innom Ole for å hente skiene sine som han hadde satt igjen der.

Hanna Lønstad ble boende i Nerhaug til 1946. Da solgte hun stedet til Oddvar Fremstad